

BUDAPEST ÉSZAKNYUGATI RÉSZÉN kell keresni területet a Nemzeti Stadion számára

Nemcsak a magyar sportközönséget, hanem az illetékes hivatalos köröket is élénken foglalkoztatja a közeljövőben felépítendő Nemzeti Stadion ügye. Vele kapcsolatosan a sport- és napisajtóban máris számos nyilatkozat jelent meg, a Budapest Fűrdőváros Egyesület, az Országos Testnevelési Tanács, a Székesfőváros illetékes ügyosztálya pedig a kérdést állandóan napirenden tartja. Eddig a fővárosban és környékén meglévő egyes területek alkalmas vagy alkalmatlan voltát vitatták meg sport vagy pedig építési költség szempontjából.

A Nemzeti Stadion elhelyezésének és felépítésének kérdését azonban elsősorban egészségügyi, városépítési és sportszempontokból kell megvizsgálni. Meg kell állapítani, hogy Budapest város keretein belül hol található meg az a terület, amely ennek a nagy intézménynek elhelyezésére, az említett szempontok alapján a legalkalmasabb?

A budai városrész friss levegőjü, erdőszoros hegyek alatt terül el, a pesti városrész pedig a Rákosmező homokjába vész. Ezenkívül fontos, hogy az uralkodó széljárás északnyugati irányú. Miután a város északi részén a Duna mindkét partján rengeteg füstöt termelő, nagyszabású ipartelep van, ezeknek füstjét és pernyéjét az uralkodó szelek a város déli és délkeleti részére ontják; a keleti szelek pedig a rákosi futóhomokot sodorják a pesti városrészre. A Nemzeti Stadiont tehát csakis olyan helyen építhetjük fel, ahol a sportolók és nézők tiszta, üde levegőhöz jutnak, mert

ahol a levegő füstös és poros, ott a sportolók amugyis erősen igénybevevett szervezetét intézményesen mérgezzük. A Nemzeti Stadiont nem helyezhetjük el a város déli és keleti részein. Nem alkalmas tehát a Stadion céljaira sem az Üllői-uti vonala, sem a rákasi terület. De legkevésbé lehetne a Stadiont az állandóan füstöt termelő Keleti pályaudvar közelébe, a régi Lóversenyterre hozni. A légköri követelményeknek legjobban megfelel a főváros északnyugati sarka, ahová a szelek a Pilis- és Vértes-hegység erdőinek ózondus levegőjét hozzák.

Budapest fejlődése is ezt követeli. A jobbparti városrész lakossága 1900-tól 1930-ig 97 százalékkal növekedett; ezzel szemben Pest lakossága csupán 48 százalékkal. A lakóházak és lakások számának növekedését vizsgálva, ugyanezre az eredményre jutunk; a város lakossága mindinkább felismerte Buda természeti előnyeit és azt, hogy a város szívéhez közel fekvő kerületek elérték a telítettséget.

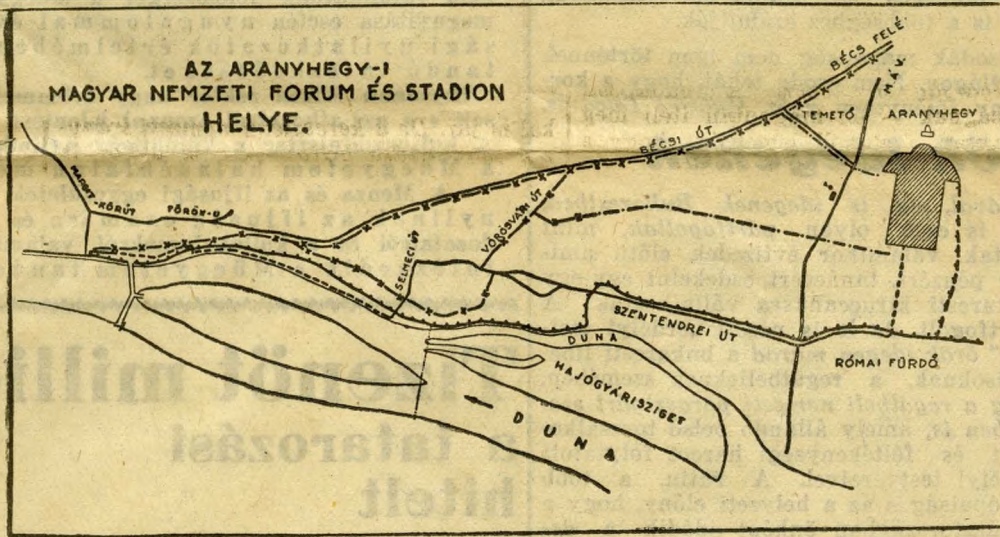
A Stadion elhelyezésével kapcsolatosan egyik legismertebb sportszakértőnk mondta: „A nagy nézőközönséget befogadó Stadiont nem helyezhetjük egyszerűen valamilyen meglévő környezetbe, ellenkezőleg — a Stadionnak kell megteremtene a maga környezetét, nemcsak architektúra és városkép szempontjából, hanem a sporttelep felé vezető utak, várakozóhelyek, felvonulási területek és egyéb, a forgalom lebonyolításának biztosítására szükséges eszközök megalkotásával.

Valamennyi sportágnak otthont kell találnia

Hol találunk ezeknek a szabatosan körülírt követelményeknek megfelelő helyet?

Óbudán, a legmegfelelőbb természeti környezetben, üde, füst- és pormentes levegőben fekszik a Római-fürdő és Aranyhegy közötti terület, amely előtt egy kb. 2300 m hosszú terület vár szabályozásra, tehát itt adva

ma már vasár- és ünnepnapokon a Széll Kálmán-térről induló villamosvasutakkal, valamint a HÉV vonataival a budai hegyvidékre rongotegen rándulnak ki, de még inkább bizonyítja ezt az a másik és nagyobb tömeg, amely szombat déltől kezdve, sokszor tízezernyi tömegekben, árasztja el a Duna északi partjait,

van a lehetősége, hogy az idézett követelményeket a legteljesebb mértékben kielégítsük.

A Stadion óbudai elhelyezésével szemben sokan azzal érvelnek, hogy miután a főváros lakosságának nagyobbik része Pesten lakik, a nagyobb tömegeknek lényegesen hosszabb utakat kell megtenniök, mint abban az esetben, ha a stadion Pesten épülne fel. Ennek az érvnek a hangoztatói azonban nem veszik figyelembe azt a körülményt, hogy a stadion Pesten sem építhető fel olyan helyen, ahol azt a látogatók zöme könnyű szerrel, vagy éppen gyalog felkereshetné.

Igen tanulságos eredményekhez jutunk azonban akkor, ha a rákosi gyakorlótér, továbbá a Rákospatak környékén és Óbudán feltételezett stadion-területekre vonatkoztatva, kiszámítjuk a lakosság eloszlását és ebből megállapítjuk, hogy a stadion közvetlen közelében és fokozatosan távolabbi körzetekben, a lakosságnak hányadrésze helyezkedett el. Az ezzel kapcsolatosan végzett számítások bizonyítják, hogy az említett stadionterületek mindegyikénél, a közvetlen szomszédságban lakó, tehát gyalog odajutó lakosság mindössze 13-14 százalék, tehát ebben a tekintetben nincsen különbség a szóba került területek között. A lakosság zöme itt is csak valamilyen járművel érheti el a stadiont. Azoknál a kombinációba vett stadionterületeknél pedig, ahol ez a számszerű megállapítás nem helytálló, például az alsórákosi gyakorlótér és a régi lóversenyter esetében ott a hatalmas tömegeknek gyalogszerrel való érkezése és távozása, még a legnagyobb rendőri készültség esetén is katasztrófális zavarokat okozhatnak.

Végül arra az ellenvetésre, hogy a „pesti ember“ nem megy szívesen Budára és a sportemlények kedvéért sem keresné fel a Nemzeti Stadiont, csak annyit jegyzünk meg, hogy

ahonnan — főként az óbudai és római-fürdői csónakházakból — evezni indul.

A Stadion területének méreteinél pedig abból kell kiindulni, hogy a Nemzeti Stadion nem állhat csupán egy arénából, amelynek területszükséglete mintegy 3,5 hektár, hanem egyszersmind az összes sportágaknak otthont nyújtó sportforumnak kell lennie. Ezenkívül helynek kell maradnia egy esetleges szükségessé váló olimpiai falu számára is. Az ehhez szükséges terület pedig — külföldi tapasztalatok alapján — kb. 40 hektár. Ennek a követelménynek teljesítése esetén nem jöhetnének számításba a következő területek: Vérmező, Nádorkert, Régi lóversenyter, Ujlaki téglagyár, mert mindezek a területek jóval kisebbek a szükségesnél.

Megfelelő terjedelemmel a pesti oldalon csupán a régi lovassági gyakorlótér és a Rákospatak torkolatánál fekvő angyalföldi terület bír. Ezeket viszont a légköri viszonyok kedvezőtlenége folytán kell kikapcsolni.

Az említett szempontokon kívül a Nemzeti Stadionnak olyan helyen kell felépülnie, ahol nemcsak a labdarugó és atletikai sportok számára nyújthatunk küzdőteret, hanem az egyéb sportágak számára is megfelelő otthont teremthetünk. Elsősorban az uszósportokra, teniszre, evezősportra gondolunk és a legújabbban elért meglepő eredményeink alapján, a nemzeti szempontból is nagyfontosságú viládkupa repülő sportra, melyben Magyarország a maga szerény eszközei ellenére is világviszonylatban a negyedik helyre küzdötte fel magát.

Az említett stadionhelyek közül a kis rákosi gyakorlótér, a lovassági gyakorlótér, az angyalföldi terület, valamint a régi Lóversenyter, egyáltalán nem alkalmasak a vízi sportokra. Ezekkel szemben az aranyhegyi megoldás tökéletesen megfelel, ahol ezen felül a vi-

— Nehéz székelesben szenvedők, akiknek az agyvértódlás, a fejfájás és szivdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életet nehézé. Igyanak reggel és este egyegy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József-víz műtétek előtti és utáni időszakokban is nagyértékű hashajtónak bizonyul.

torlázó repülőgépek a Hármashatárhegy vonulatán történt start után, a tornarétén le szállhatnak, sőt onnan vontatásos start esetén fel is szállhatnak. Az aranyhegyi megoldás esetén tehát ugyyszólván az összes sportágaknak megfelelő terület állna rendelkezésre a kerékpársport kivételével.

A végső következtetés tehát, hogy városrendezési, sport- és egészségügyi szempontból is a Nemzeti Stadion és Sportforum számára kijelölendő területet Óbudán, a Rómaifürdő és Aranyhegy lejtője között lévő területen kell megválasztanunk.

Noiret Arnold.

A Kereskedelmiügyi Minisztérium Tisztviselőinek Jóléti- és Sportegyesülete 1934 január 6-án a Vasúti és Hajózási Club termáiban az Egyesület Balatonkarattján felépítendő üdülőházának javára — a kereskedelmiügyi miniszter fővédnöksége alatt — műsoros estélyt rendez

Szombati hőjelentés. Néhány nap óta szünnetel a havazás, de a hazai hegyek hóviszonya kielégítő. A sísport hível a karácsonyi ünnepek alatt is jó terepet kapnak. A legutolsó hőjelentés szerint a hegyekben a hó magassága a következő: Budai hegyek: Svábhegy 24 cm., Pilis: Dobogókő 40 cm., Börzsönyi hegyek: Kisinóc 25, Nagyinóc 45, Mátra: Kékes 40, Bükk: Bagolyhegy 29, Hollóstató 34, Szentlélek 36, Jávorkút 35, Bánkút 40, Mecsek 35, Sátoraljaújhegy 25. Soproni és közepi hegyek 50-55 cm. — A karácsonyi szelket tehát mindenütt alkalmas hórétet várja.